

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput I. Fidei definitio, præstantia, objectum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

LIBER SECUNDUS.

DE PRÆCEPTIS THEOLOGICARUM VIRTUTUM.

PARS PRIMA.

Amor Fidelis.

Factenus velut in terris demoratus divini amoris ignis, in humanis utique actibus dirigendis, propriam tandem sphaeram repetit, ut circa proprium objectum immediatè verteretur, & ad ipsum clever corda Christianorum, ipsosque fide efficiat Christi discipulos, spe commilitones, ut aliquando tandem charitate, (virtutum regina) efficiat beatos. Ista utique esse debet tota intentio, unica ista occupatio, vita tota Christianorum, ut fide, spe, charitate Deum jugiter colant, & in terris inchoent beatam illam vitam, quæ tota erit in contemplatione, adoratione, & amore Dei, divinarumque perfectionum. Ad hoc vocatus est omnis Christianus, ut virtutes annuntiet ejus, qui ipsum de tenebris vocavit in admirabile lumen suum, & per operum testimonium probet se verè Christianum. Si enim fide sit Christianus, operibus Ethnicus, per ipsum nomen Dei blasphematur, per ipsum Christianismus inhonorificatur, qui cunctis olim gentibus venerabilis fuit, quamdiù bona vita Christianorum testimonium perhibuit veræ fidei ipsorum. *Fides, (inquit Jacobus Apostolus) sine operibus mortua est: vix verè fidelis est qui malè vivit. Ostende mihi fidem tuam sine operibus, & ego ostendam tibi ex operibus fidem meam. Sicut enim corpus sine spiritu mortuum est; ita & fides sine operibus mortua est.* Pauci proinde Christiani, verè Christiani sunt, quia pauci Christianè vivunt. Et quia paucissimorum hominum vita in fine mundi verè erit Christiana (tantò quippe magis corrumpuntur Christianorum mores, quantò mundi magis appropinquat interitus) hinc est quòd paucissimorum Christianorum fides, tunc erit vera, Veritate teste: *Filius hominis veniens, putas, invenies fidem in terra?* Luc. 18. c. 8.

CAPUT I.

Fidei definitio, præstantia, objectum.

Omissis prolixioribus hac de re nonnullorum discursibus, fides breviter definitur: Virtus inclinans intellectum ad firmiter assentiendum iis quæ non videntur, ob Dei, seu primæ Veritatis revelantis auctoritatem. In re est communis definitio, de
Tom. 11.

sumpta ex S. Thoma 2. 2. q. 4. a. 2. in corp. Qui eam colligit ex Apostolo Hebr. 11. dicente: *Est autem fides sperandarum substantiarum rerum, argumentum non apparentium.*

Quibus in verbis essentiali fidei definitionem contineri (quidquid sit de definitione logico rigore concinnata, de qua nec Apostolus, nec Spiritus sanctus per eum loquens sollicitus erat) S. Doctor ibidem, & Doctores communiter tradunt. Verba enim illa *argumentum non apparentium*, continent allatam à nobis definitionem, quæ sine dubio continet totam fidei essentiali. Nam ibi *argumentum* sumitur pro argumenti effectu (inquit S. Doctor) per argumentum enim intellectus inducitur ad inhærendum alicui vero. Unde firma adhesio intellectus ad veritatem fidei, non apparentem, vocatur hic *argumentum*. Per argumentum itaque Apostolus intelligit intellectus convictionem. Unde (ut S. Doctor profequitur) alia littera habet, *convictio*, quæ non est nisi dum intellectus inducitur ad firmiter assentiendum. Quia verò per solam auctoritatem Dei revelantis, intellectus credentis convincitur ad firmiter assentiendum iis quæ non videt, id est quæ evidentè non cognoscit, neque in se, neque in suis causis, vel effectibus; motivum istud firmiter assentiendi satis indicat Apostolus, cum ait: *argumentum non apparentium.*

In principio verò dicitur quòd fides est *sperandarum substantia* (id est fundamentum & basis) *rerum*, non quòd hoc sit prædicatum essentiali, sed accidentalè fidei: utique ad significandum, quòd fides est fundamentum & basis totius vitæ spiritualis, per quam pervenimus ad beatitudinem, quam speramus, sicque est fundamentum spei nostræ.

Denique tam ex vulgari, quàm ex Apostolica definitione, *argumentum non apparentium*, quatuor consectaria sunt. Primum de ratione & definitione fidei esse, quòd objectum ipsius sit *non apparens*, seu non visum. Quod & esse de ratione spei, colligitur ex Roman. 8. *Quod non videmus, speramus.* Ut enim S. Thomas ibidem, qui veritatem videt, ipsam habet; siquidem veritatem videre, est ipsam habere: non autem sperat aliquis quòd jam habet; sed spes est de eo quòd non habetur. Si de ratione spei est, quòd

objectum ipsius sit non visum: ergo & de ratione fidei, quæ (secundum Apostolum) est fundamentum spei. Unde D. Petrus fidem vocat *lucernam lucentem in caliginoso loco*, id est in intellectu obscure cognoscente. Similiter Ecclesia de Thoma Apostolo canit, quod *aliud vidit, aliud credidit*. SS. Patres communiter dicunt, quod *fides est credere quod non vides*. Augustinus Enchirid. 8. *Appellamus (inquit) fidem, quam divina eloquia docuerunt, earum scilicet rerum, quæ non videntur*. Proinde Apostoli, Ecclesia, Patres, docent obscuritatem esse de ratione fidei.

5 Secundum consecrarium est, quod objectum materiale fidei sit omnis veritas obscure à Deo revelata; formale verò, auctoritas Dei, seu primæ Veritatis revelantis. Cum istud sit motivum, propter quod firmiter assentimur veritatibus obscure revelatis. Cur enim credimus incarnationem Verbi v. g. ? quia Deus id revelavit. Cur credimus Deo revelanti? propter æternam, incommutabilem, & infallibilem ipsius auctoritatem, supra omnem rationem, & scientiam humanam, supra omnem sensus experientiam, supra omnem denique humanam auctoritatem. Ideò verò tantæ auctoritatis est Deus revelans, quia est prima Veritas, falli & fallere nescia. Cum enim divina veritas sit etiam summa bonitas, nec vult, nec potest fallere. Cumque eadem veritas sit etiam summa sapientia, falli non potest. Est ergo veritas falli & fallere nescia: cujus proinde revelantis, sive aliquid attestantis auctoritas est summa, infallibiliumque omnium infallibilissima.

6 Et hinc tertium consecrarium est, quod fidei nostræ certitudo sit summa, majorque certitudine scientiarum omnium naturalium: utpote cujus fundamentum, sive motivum, objectumque formale (auctoritas scilicet Dei revelantis) certius est, & infallibilius fundamento, sive motivo, & objecto formali cujuscumque scientiæ naturalis, quod est vel humana ratio, vel experientia humana, &c.

7 Quartum denique consecrarium, est præstantia magna fidei nostræ: tum quia certitudine excedit scientiam omnem naturalem. Tum quia objectum formale ipsius præstantius est objecto, non solum scientiarum omnium naturalium, sed & quarumcumque virtutum moralium, quarum nullam Deus habet pro immediato objecto formali. Sed & præstantia magna ipsius elucet in eo quod fides nostra divinam auctoritatem appetit supra omnem rationem, scientiam, experientiam, & auctoritatem humanam, eamque non solum taliter appetit intellectu (quod hæretici etiam faciunt: utpote non ignorantes excellentiam divinæ auctoritatis supra omnia antè dicta) sed affectu etiam & voluntate, ita ut in vero fideli amor primæ Veritatis, & pius affectus erga auctoritatem

Dei revelantis, prædominetur omni terreno affectui, faciatque sedulo inquirere ea, quæ suprema Dei auctoritas per Ecclesiam (quæ columna est veritatis, depositrixque doctrinæ à Christo, & Apostolis nobis traditæ) nobis credenda proponit, eaque omnia sufficienter propofita credere. Quod non contingit in hæreticis, in quibus amor terrenorum, sive quo prosequuntur blandientia, sive quo fugiunt terrentia, adeò prædominatur amor primæ Veritatis, & pio illi affectui erga auctoritatem Dei revelantis, ut cosimpediat à sufficienti inquisitione veritatum, quas divina auctoritas per Ecclesiam nobis credendas proposuit, & à credendis omnibus ejusmodi veritatibus sufficienter propofitis.

CAPUT II.

Ad fidem internam necessarius est pius affectus voluntatis erga primam Veritatem, seu Dei revelantis auctoritatem.

8 Sic Theologi communiter docent, sequiturque ex eo quod fides (ut superiori capite dictum est) Deum, seu divinam auctoritatem non solum intellectu, sed & voluntate, seu affectu appetit supra motivum cujuscumque scientiæ naturalis, sive supra omnem rationem, experientiam, & auctoritatem humanam, juxta illud 2. Petri 1. *Habemus firmiorem propheticum sermonem, cui benefacitis attendentes*. Unde Augustinus lib. 7. confess. c. 10. *Facilius (inquit) dubitarem vivere me, quam esse veritatem, quam audivi in corde*. Et Chrysostomus hom. 12. in epist. ad Hebr. *Fides dici non potest, nisi cum circa ea que non videntur, amplius quam circa ea que videntur, certitudinem quis habuerit*. Enimverò tanta firmitate & certitudine adhæremus iis, quæ fide divinâ credimus, ut parati simus persuadere nobis, quod scientia, ratio, experientia, & auctoritas humana nos fallant, ipsique omnibus dicere anathema, si opponantur iis quæ credimus, juxta illud Pauli ad Galat. 1. *Sed licet nos, aut Angelus de celo evangelizet vobis præterquam quod evangelizavimus vobis, anathema sit*.

Si vera fides non solum talis sit, sed & 9 talis esse debeat: igitur ad eam necessaria est pia voluntatis affectio, quâ voluntas auctoritatem Dei revelantis taliter appetit, quæque determinet intellectum ad hoc, ut, non obstante obscuritate rei revelatæ, non obstantibus etiam difficultatibus, quas humana ratio, experientia, vel auctoritas in contrarium suggerere potest, firmiter credat Deo loquenti, intellectumque suum captivet in obsequium Christi. Quamdiu enim objectum obscure proponitur, intellectus ad assentiendum non determinatur ab objecto, sed determinari debet à voluntate. Propter